

NAPLÓ

XII. PIUS PÁPA, Jézus mennybemenetelének ünnepén bullát bocsájtott ki, amelyben meghirdeti a szentévet. A pápai bulla szövege a következő:

„Pius pápa, Isten szolgája, üdvözetét és apostoli áldását küldi Krisztus minden hívének, aki erről a levélről tudomást szerez.

A nagy jubileumnak, amely a következő évben az örök városban megünneplésre kerül, célja elsősorban az, hogy a keresztényeket ne csak az elkövetett bűnök megbánására és a belső megtérésre felhívja, hanem az erények gyakorlására és a szent életre is buzdítsa őket a szentírás szavai szerint: „Szentelődjete meg és legyetek szentek, mert én vagyok a ti Uratok Istenetek.” Már ebből is világosan látszik az áldásnak a módja és sokasága, ami ebből a hagyományos szokásból származik. Mert ha az emberek az Egyház szavára hallgatnak és földi és mulandó dolgoktól az örök és el nem múló felé fordulnak, akkor kétségen kívül fokozódni fog az emberiség annyira óhajtott megújulása, ami egyetlen lehetősége annak, hogy a magán- és közélet a kereszténység parancsaihoz és szelleméhez idomuljon. Ha pedig az ilyen módon helyesen rendezett élet hatékonyan buzdítja az egyeseket, akkor természetes szükségszerűséggel következik be, hogy új sürgető erő hatja át az emberi közösség egészét is és jobb és boldogabb rendet ajándékoz annak. Ha valamikor, akkor ma szükséges, hogy az evangélium igazságában és erejében mindent megújítsunk. Emberi erőfeszítés, legyen az mégolyan dicséretes és ne irányítsák hamis indítékek, soha nem elegendő az ilyen feladathoz; csak a szent vallás, amely a felülről jövő segítségre, az isteni kegyelemre támaszkodik, csak az merészelt nekivágni az ilyen nagy feladatnak és oldhatja azt meg mindenki segítségével sikeresen.

Ezért sürgető óhajunk, hogy az egész világ püspökei, papságukkal egyetemben gondosan oktassák ki a rájuk bízott híveket erről a fontos jubileumról. Adjanak útmutatást számukra, hogyan ünnepelhetik meg azt a legjobban, akár Rómában, ha módjuk van rá, akár odahaza. Benyúlással imádkozzanak Istenhez, gyarapítsák a vezeklés és a felebaráti szeretet műveit és minden erejükkel rajta legyenek, hogy mindazokat a dolgokat, amelyeket már mint a szentév feladatait hirdettünk meg, megvalósításhoz segítsék.

Emlékezve azokra a gazdag és üdvös hatásokra, amelyekért az isteni Megváltóhoz alázatosan könyörgünk, követjük elődeinknek, a római pápáknak példáját és tiszteletreméltó testvéreinknek, a római szent Egyház biborosainak tanácsát és meghirdetjük ezt az általános és nagy jubileumot, amely a szent városban a mi urunk Jézus Krisztus születésének ünnepén, ezerkilencszáznegyvenkilenc évben kezdődjék és ezerkilencszázötven karácsonyáig tartson. A 923. Kánon előírásának megfelelően, a mindenható Isten, Szent Péter és Pál apostolok és a Mí tekintélyünkkel, Isten dicsőségére, a lelkek üdvösségére és a katolikus

Egyház nagyobb virágzására jelentjük azt be, hirdetjük meg és kívánjuk, hogy bejelentése és meghirdetése jogerős legyen.

A szent engesztelésnek ez évében teljes búcsút engedélyezünk Krisztus mindama, mindkét nembeli híveinek, akik érvényesen gyóntak és megáldoztak és ugyanazon vagy különböző napokon, tetszés szerinti sorrendben a Szent Jánosról nevezett lateráni, a Szent Péterről nevezett vatikáni és a Szent Pálról nevezett, az ostiai úton és az esquilini dombon fekvő (utóbbi a S. Maria Maggiore) bazilikát meglátogatják és minden bazilikában három Miatyánkot, az Angyali üdvözlöt és a Dicsőség-et, továbbá a Mi szándékunkra a Miatyánkot, az Angyali üdvözlöt, a Dicsőséget és a Hiszekegyet elimádkozzák.

A jubileumi búcsú említett feltételeit azonban mindazok számára, akik betegség, vagy egyéb indokolt ok által akadályozva vannak, hogy az előírt számú látogatást eszközöljük, vagy csak el is kezdjük, olymódon korlátozzuk, hogy az érvényes gyónás és áldozás után a jubileumi búcsút ugyanúgy elnyerjék, mintha a négy bazilikát valóban meglátogatták volna.

Elrendeljük továbbá, hogy a hívek ezt a búcsút sajátmaguk és elhúnytak számára egyaránt, annyiszor elnyerhetik, ahányszor az előírt feltételeknek eleget tesznek.

Jól tudjátok, kedves fiaink, hogy általában mi a római pápák szándéka; ami azonban a következő évre különösen a Mi szívünkön fekszik, azt alaposabban meg akarjuk számotokra indokolni és világosabban kifejteni.

Ezért mindenekelőtt könyörögni kell Istennek, hogy imádsággal és bűnbánattal minden ember tegye jóvá bűneit és olymódon hajtsa végre keresztény életének megjavulását és a keresztény erények elérését, hogy e nagy jubileum által egy Krisztushoz való általános visszatérés érlelődjék meg.

Azonkívül alázatos ima tárgya legyen, hogy rettenthetetlen bátorsággal és szilárd akarattal mindenki kitarson az isteni Megváltó és az általa alapított közösség iránti köteles hűségében; hogy az Egyház szent jogai az álnoksággal, a hamissággal, az ellenségek üldözésével szemben érintetlenül és épségben megmaradjanak; hogy mindazok, akik a katolikus igazságnak még nincsenek birtokában, akik a helyes útról eltévelyednek, sőt az istentagadók és istengyűlölők is Isten világosságától megvilágíttassanak és az Ő hatalmas kegyelmétől hajtva az evangélium parancsainak engedelmeskedjenek; hogy egy jól megfontolt és zavarfalan nyugalom biztosíttassék az egész világon, különösen azonban Palesztina szent helyein; hogy a népek minden gyűlöletet és viszályt kiküszöbölve, igazságosabban és testvéri egyetértésben kapcsolódjanak össze; végül hogy a nélkülözö tömegek munkájukért elegendő bért kapjanak, hogy becsülettel élhessenek és a jómódúak bőkezűsége és felebaráti szeretete által a szükséges és alkalmas segítségben részesüljenek.

Érkezzék el végre ismét az annyira óhajtott béke az emberek szívébe, a családokba, az egyes nemzetek és az egész emberi közösség számára; bírják mindazok, akik „az igazságért üldözöttest szenvednek”, azt a töretlen bátorságot, amely vértanúinak vérében kezdettől fogva

az Egyház dísze volt; térhessenek vissza szeretett hazájukba a menekültek, a foglyok és mindazok, akiket száműzetésben otthonuktól távol tartanak; azokat pedig, akiket fájdalom és gyász szorongat, töltsse el a mennyei vígasztalás. Keresztény szemérmességben és keresztény érnnyekben virágozzék és erősödjék az ifjúság, a felnöttek és öszbe fordult öregek szolgálatassanak világító példát számukra; végül bírják mindannyian a mennyei kegyelmet, amely az örök boldogság biztos remény-ségét nyújtja.

Most pedig, kedves fiaink, már csak az a mondanivalónk számotokra, hogy meghívunk titeket, jöjjetek a szent év folyamán minél nagyobb számban Rómába. Rómába, mondtunk, amely minden nép keresztényei számára mintegy a második haza, ahol tiszteletben részesíthetik a helyet, amelyen az apostolfejedelmet mártiriuma után eltemették, ahol a vértanuk szent sírjai fekszenek, a legfenségesebb istenházak, ahol megsemlélhetik az atyák hitének és buzgóságának emlékeit és láthatják a közös Atyát, aki kész arra, hogy tárt karokkal és szeretettel teli szívvel fogadja őket.

Tudjuk, hogy az út sokak számára nehézségekkel és akadályokkal van tele, különösen a szegényebbek és a távoli országokban lakók számára. Miután azonban a földi élet küzdelmeiben oly nagy erőfeszítéset tesznek, hogy a mindenfajta nehézségeket legyözzék, — teljesen lehetetlen lenne, hogy a világ minden részéből származó megszámlálhatatlan seregek, akik semmi fáradságot nem sajnáltak, a szent városba érkezzenek, hogy a menny kincseiben részesüljenek?

Ugyanakkor azonban, kedves fiaink, ezek a zárandoklások ne legyenek szórakozó utazások, hanem azzal a szívbeli buzgósággal hajtjuk végre őket, amellyel a régebbi időkben Krisztus minden nép és osztálybeli hívei a kemény utazás sok fátalmát, néha éppen gyalogszerrel legyözték, hogy Rómába siessenek és ott a bánat könnyeivel tegyék jóvá bűneiket, a megbocsátást és békét Istentől kikönyörögjék. Az atyáknak a hitét és az iseni szeretet parazsát élesszék ismét fel, gyarapítsátok és oltsátok be a többiekbe. Így az isteni kegyelem indítására és segítségével elkövetkezik majd, hogy ez a jövendő nagy jubileum az egyesek és az egész kereszténység számára bőségesen hozza meg üdvös gyümölcsseit."

A bulla záradékában a szentatya a hagyományos formuláknak megfelelően, a bulla kihirdetéséről és a benne foglaltak megtámadhatatlanságáról intézkedik.

LEVÉL A KORSZERÚ PAPRÓL. — A „L'Ora dell'Azione“ olasz hetilapnak van egy állandó rovata, mely fölött e közvetlenséget árasztó cím áll: „József úr véleménye“. Időszerű kérdésekről, napi eseményekről mondja el gondolatait, nem egyszer elég éles kritikáját is, ami által a cikkek nemcsak szórakoztatóak, hanem egyben tanulságosakká is válnak. Az egyik utóbbi számban „József úr“ azt fejti ki, milyen tapasztalatokra tett szert — az ő kifejezését használva — egy korszerűtlen pappal kapcsolatban.

Ketten moziba mentek, kifogástalan szellemű vígjátékot adtak; a

mozi külön világához, sajátos eszközeihez nem szokott pap azonban idegenül és értetlenül nézte a szeme előtt pergő játékot s jóidőbe telt, míg az első szívből jövő nevetésével csatlakozni tudott a többiek derültségéhez. Ez az eset magában nem sokat jelent, de ha előzményeit rézzük, pontot tett egy tapasztalati sor végére — folytatja „József úr“.

Mint mikor a sötétsegen villámfény hatol át és az előttünk megnyíló szakadék egyszerre látható lesz, úgy ez az eset is hirtelen felismerése volt annak a gondolkozásbeli különbségnek, mely, fájdalom, oly sok pap és hívei között fennáll. „József úr“ tehát helyesnek vélte, ha nyílt levelet intéz a „korszerűtlen papokhoz“.

„Azt hiszed, megbízható ítéletet mondhatsz és helyesen értékelheted ki lelki magatartásomat saját szigorú formulákba zárt véleményed alapján, melyet nem is annyira az én, mint sokkal inkább a te kísértéseid, a te gondolatjárásod, a te hajlamaid és izlésed alapján alkottál meg. Holott — tanulmányaid alapvetően különböztek az enyéemtől. Én kamaszkorom óta járok moziba és tizennyolc esztendőskoromtól színházba. Életem folyamán a legkülönbözőbb fajtájú emberekkel barátkoztam. A világ úgyszólván minden tájának íróit olvasom. Foglalkoztam a japán művészettel és a yoga tanításaival, dolgoztam munkásokkal 2500 méter magasságban és végigszenvedtem a háborút.

Te nem tudod, mit jelent sportolni — hacsak véletlenül nem valamelyik modernszellemű szeminárumban tanultál, ahol legalább a futballt engedélyezték; holott napjainknak igen fontos tényezője a sport. Különösen a fiataloknál.

Gondold csak el: még a legszegényebb ember is — bár bizonyos luxust jelentő tapasztalások elérhetetlenek számára, — hány és hány élménnyel gazdagodik, gyakran olyanokkal is, amelyek döntően megváltoztatják egész gondolkozásmódját, és amelyek mind ismeretlenek maradnak előtted. Már most hogyan érthetsz meg, miképpen vezethetsz ilyen embereket? Azt akarod, hogy megértsenek, holott különböző nyelven beszéltek?

Sok minden megtéveszt, mert hozzád csak a hűséges hívők hangja jut el akadálytalanul, amikor félelmükben és fájdalomukban, bűnbánattól vagy talán csak pusztá meg szokástól hajtva formuláidnak közös nevezője alá hajtják fejüket. Ő, szegény megtévesztett lelkipászor! Az anatómiát kitűnően ismered, az élő szervezet lüktetésében azonban nem tudsz olvasni.

Nem vitatom a „szentéletű férfi“ külön hivatását, aki éppen azáltal jelent komoly támaszt és a sötétben is útmutató iránytűt, hogy életének szentsége elválasztja a világ tülekedéseitől s így ő jelentheti elmerüléssel küzdő lelkünk számára a biztos kikötőt. Ma azonban, mikor annyian elszakadtak Istentől, széles és jól járható hidra, állandó és közvetlen összeköttetésre van szükség a világ és e szentéletű férfiak között.

Szakadékokat kell áthidalnunk; egyik parton álltok ti, a másikon mi. Most csak néhány keskeny ösvény köt össze bennünket, mert, hála Istennek, van közöttetek sok olyan, akit életének csak egy későbbi szakaszában érte el papi hivatásának hívó szava; közöttünk pedig sok

a tevékeny hívő, akinek a lelkéből már alig hiányzik valami ahhoz, hogy egészen pappá lehessen.

A keskeny és néhol fáradságos ösvények helyett azonban jól megépített erős hidak kellene, mert csakis ezeken át áradhat a tömeg hozzászólások. Mi szívesen segítünk ezek építésében azzal, hogy igyekezzünk életmódunkat megszentelni s ezáltal növeljük a jó keresztények számát. Szükségünk van azonban jelekre, melyek a másik oldal igyekezetéről tanuskodjanak s e jelek: elhatározások, hogy tudástok anyagát hajlandóak vagytok korunk követelményeinek megfelelően kibővíteni.

Kérünk benneteket, ne engedjétek el fületek mellett nagyon őszinte és nagyon lelkünk szükségéből fakadó kiáltásunkat!"

Erre a szokatlan hangú levélre a lap következő számában „Lajos atya” válaszolt. Nem az a szándéka, hogy paptestvéreit védelmébe vegye. „Pedig megtehetném — írja, — sokat, igen sokat beszélhetnék fiatal papokról, akik nagyon is benne állnak a modern életben, ismerik minden problémáját, átélik válságait, a mai ember nyelvében beszélnek, tehát semmiképpen sem tántorg szakadék közöttük és közötted. Magadra vess, ha eddig nem tudtad megtalálni őket.

Mégsem tartom fontosnak, hogy mindannyiuk helyett védőiratot szerkesszek. Ellenkezőleg, bevallom — amennyiben ez számodra elégtételt jelent, — nem is találtál eléggé kifejező szavakat annak ecsetelésére, mily messze és mennyire idegenül állunk a modern világgal szemben. Közülünk sokan fájdalommal átérzik ezt, semmint gondolnád; átéljük ezt az állandó kint, melyet számunkra a tény jelent, hogy az emberek nem értenek meg úgy, ahogyan kellene és reánk irányuló pillantásukból több kérdés, mint felelet sugárzik felénk.

Feladatot jelöltél ki számunkra: tanuljuk meg a te életedet élni, a te munkádban, sportodban, szórakozásaidban résztvenni, megismerni a havas lejtőkön való lesiklás örömet, érdeklődjünk kedves regényeid, a yoga és a japán művészet iránt. Mindez okos és szép.

De mondd, pillanatra sem jutott eszedbe, milyen súlyos problémát jelent ez a számunkra? Nem mintha nehezen megtanulható dolgokról lenne szó. Egyáltalában nem, sőt csupa kellemes, rokonszenves foglalkozást említesz és hidd el, egyik-másikban talán jártasabb is vagyok, mint te, ámbar nem tartozom a hivatásuk szavát csak idősebb korokban követő papokhoz... A probléma magja abban rejlik, hogy szerinted tudásunk anyagát kellene a kor követelményeinek megfelelően kibővíteni. Tudnod kell, mit jelent papnak, szentéletű embernek, egészen Isten emberének lenni, Neki és Érte élni és mások lelki üdvösségének szentelni magunkat. Jól gondold át: erre csak úgy tarthatjuk szabadon szívünket, ha a világi dolgoktól eloldjuk magunkat. Félre ne érts, mert nehéz és kényes gondolatokat igyekszem kifejezni. Nem azt állítom, hogy hivatásunk szentsége olyan életre kényszerít bennünket, mely teljesen elszakít a világtól és minden megnyilvánulásában különbözik a te életedtől. Hisz így csak remetéek élhetnek; bennünket pedig apostoli küldetésünk egész valónkkal a világba állít be. És itt van a probléma legnehezebb pontja: kétféle életet kell összehangolni, az istenit és az

evilágít; az elsőt kerülhetetlenül megköveteli hivatásunk, a második apostolkodásunk szempontjából elengedhetetlen. E kettő összeegyeztetése pedig néha a lehetetlenség határát súrolja, mert nem két egymás mellett békésen haladó partnerről van szó, hanem olyanokról, akik szüntelenül harcban állanak egymással. A világ élete gyakran áll kiáltó ellentétben a pap életével, s ha mégis részt kell vennünk benne, gyakran elfog a félelem: nem mennek-e közben veszendőbe természetfölötti életünk kincsei? Nem tudom, fel tudod-e mérni ennek jelentőségét: Istenhez való kapcsolatunk válnék ezáltal mind hűvösebbé, bágyadtabbá; lendülete ellankadna, a Hozzá való bizalmas közeledést meggátolná valami és fellépne az isteni kegyelem bennünk való működésének megfogyatkozása. Holott apostolkodásunknak ez egyetlen döntő fegyvere. A lelkek meghódítása végülis nem tudásunk nagyságától, tapasztalataink bőségétől és korszerűségüinktől függ, hanem egyesegyedül a lelkünkben működő kegyelem továbbadásától.

Tanácsaidat, kedves „József úr”, köszönjük, és amennyiben lehet, követni fogjuk. Téged azonban arra kérünk, igyekezz a mi helyzetünket jobban megérteni. Tragikus helyzet ez; és nem túlzok, amikor ennek mondom. Ha néha bizonytalanoknak, habozóknak, talán nehézkeseznek látsz bennünket, ne korszerűtlenségünkkel magyarázd, hanem azzal, hogy nem merjük papi mivoltunkat korszerűségünk érdekében kockára tenni.

Kaptunk komoly barátoktól és munkatársaktól másféle szavakat is: nem tudományt, nem tapasztalatokat várnak tőlünk, hanem egyedül a szentség és a természetfölötti élet bőségét, melyre oly nagy szükségük van.

Valóban hidat kell vernünk, hogy könnyen eljussunk egymáshoz; de szászorosan jaj nektek, ha a hidon túl már nem találjátok meg azt a szentséget, melyért hozzánk átjöttetek!"

A magyar papok és szerzetesek — valamint más országok, például Franciaország, Amerika, stb. papjai — nem állanak ennyire idegenül a modern étellel szemben, mint ahogy az első levél az olasz papok hibájául felrójja. A magyar viszonyok sodrása más feltételeket teremtett s ezáltal közelebb hozta egymáshoz a világi hívőt és a papot. A sport, technika, film és rádió, színház és irodalom mindkettőjük életébe beletartozik és a kor eszméi igen sok papot foglalkoztatnak. A közölt levelek mégis érdeklődésre tarthatnak számot, mert nemcsak az olasz helyzetre világítanak rá szellemesen és okosan, hanem némely vonatkozásukban valóban általános érvényűek.